

NLG 03

Alminnelige leveringsbetingelser

for støpegods i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 2003 av Hovedorganisationen Dansk Industri og Danske Støberiers Branche forening, Danmark, Metalliteollisuuden Keskusliitto - Metallindustrins Centralförbund r.y., Finland, Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Sveriges Verkstadsindustrier og Svenska Gjuteriföreningen, Sverige.

Klikk på den delen du vil gå til:

- 1** **Leveringsbetingelsene med liten skrift over to sider**
- egnet som vedlegg
- 2** **Informasjon om leveringsbetingelsene**
- utdypende om betingelsene, litt om anvendelsesområdene og forskjellen mellom NLG 95 og NLG 03
- 3** **Leveringsbetingelsene i lesevennlig utgave**
- godt egnet til å jobbe med

ALMINNELIGE LEVERINGSBETINGELSER

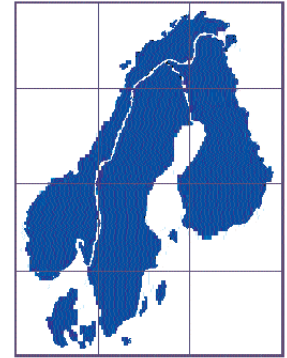
for støpegods i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 2003 av Hovedorganisationen Dansk Industri og Danske Støberiers

Brancheforening, Danmark, Metalliteollisuuden Keskusliitto - Metallindustrins

Centralförbund r.y., Finland, Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Sveriges

Verkstadsindustrier og Svenska Gjuteriföreningen, Sverige.

Anvendelse

1. Disse alminnelige leveringsbetingelser får anvendelse dersom partene skriftlig eller på annen måte har avtalt dem. Gjelder leveringsbetingelsene for en leveranse, må eventuelle fravik avtales skriftlig.

Når det i disse betingelser anvendes ordet "skriftlig", skal dette bety et dokument undertegnet av begge parter, eller brev, faks, e-post eller andre former partene har avtalt.

Produktinformasjon

2. Oppgaver i produktinformasjon og prislister er bare bindende i den utstrekning avtalen uttrykkelig henviser til dem.

Tekniske dokumenter og teknisk informasjon

3. Alle tegninger og andre tekniske dokumenter vedrørende godset eller dets tilvirkning som før eller etter avtalens inngåelse overleveres fra en part til den annen, forblir den parts eiendom som har overlevert dem.

Mottatte tegninger, andre tekniske dokumenter eller teknisk informasjon kan ikke uten samtykke fra den annen part brukes til annet enn formålet med overleveringen. Uten samtykke fra den annen part må de ikke kopieres, reproduseres, utleveres til tredjemann eller på annen måte bringes til dennes kunnskap.

Modeller, verktøy og utstyr

4. Modeller, verktøy og utstyr til oppfyllelse av avtalen som kjøperen holder, forblir hans eiendom. Kjøperen skal betale for selgerens kontroll, justering og komplettering av kjøperens modeller, verktøy eller utstyr.

5. Modeller, verktøy eller utstyr til oppfyllelse av avtalen som selgeren holder, skal betales av kjøperen og blir hans eiendom. Hans eiendomsrett omfatter dog ikke selgerens løpsystem. Selgeren skal merke modeller, verktøy og utstyr som tilhører kjøperen.

Selgeren har dog rett til, helt eller delvis, å nekte å utlevere modeller, verktøy eller utstyr som han har fremstilt eller latt fremstille. Slik rett har selgeren dersom det med rimelighet kan antas at hans tekniske erfaringer gjør kjent ved utlevering, og selgeren som følge herav påføres et etter forholdene nevneverdig tap. Selgeren skal i såfall godtgjøre kjøperen verdien av det tilbakeholdte.

Har selgeren fått i oppdrag å fremstille modeller eller verktøy, skal kjøperen betale omkostningene ved gjenfremstilling eller reparasjon på grunn av slitasje. Det samme gjelder gjenfremstilling eller reparasjon av andre årsaker, som ikke skyldes selgeren.

6. Selgeren må ikke uten kjøperens tillatelse anvende kjøperens modeller, verktøy og utstyr til annet formål enn oppfyllelse av avtalen. Slike modeller, verktøy og utstyr må heller ikke utleveres til tredjemann eller på annen måte bringes til dennes kunnskap.

7. Selgeren sørger for lagring av modeller, verktøy og utstyr så lenge leveranser pågår. Dersom modeller, verktøy og utstyr tilhørende kjøperen forblir hos selgeren etter siste avtalte avstøpning, påligger det selgeren å sørge for oppbevaring på kjøperens bekostning og risiko.

Enhver forpliktelse for selgeren vedrørende modeller, verktøy og utstyr opphører tre år etter fullført levering. Selgeren skal dog såvidt mulig gi kjøperen beskjed for beslutning om kassering, utrangering eller lignende tiltak trefes.

8. Kjøperen avgjør hvorvidt modeller, verktøy og utstyr tilhørende kjøperen som befinner seg hos selgeren skal forsikres. Kjøperen skal i så fall betale omkostningene forbundet med dette.

9. Kjøperen bærer omkostningene og risikoen ved forsendelse til og fra selgeren av modeller, verktøy og utstyr.

10. Kjøperen er forpliktet til å holde selgeren skadesløs mot alle følger av eventuelle søksmål som kan anlegges på grunn av fremstilling av støpegods som er dekket av patent, mønster, varemerke eller annen enerett, når fremstillingen har skjedd etter kjøperens spesifiserte anvisning, tegning, modell, prøve, verktøy eller annet utstyr.

Vekter

11. De av kjøper og selger forut for støpningen beregnede vekter er bare veiledende, og prisen skal ved avvikelser korrigeres på grunnlag av faktisk vekt.

Prøveavstøp

12. Seriefremstilt gods skal være i overensstemmelse med de prøveavstøp som kjøperen har godkjent, og fremstillingen igangsettes ikke før skriftlig godkjenning fra kjøperen er mottatt.

Prøver

13. Dersom partene har avtalt at godset før levering skal gjennomgå en prøve for å undersøke om godset oppfyller bestemte krav, skal en slik prøve

gjennomføres hos selgeren eller der han finner det hensiktsmessig. Er det ikke avtalt hvilke tekniske krav som skal gjelde for prøven, utføres den i samsvar med vanlig praksis innen støperiindustrien i selgerens land.

14. Har kjøperen bedt om å bli underrettet skal selgeren skriftlig underrette kjøperen om en slik prøve i så god tid at kjøperen kan være tilstede. Prøve kan avholdes selv om kjøperen ikke er representert ved prøven, dersom han har mottatt slik underretning.

Selgeren skal føre protokoll over prøven. Prøveprotokollen skal sendes til kjøperen. Prøveprotokollen skal anses for å gi en korrekt beskrivelse av prøvens gjennomføring og resultat med mindre kjøperen beviser noe annet.

15. Hvis godset ved en slik prøve viser seg ikke å være kontraktsmessig, skal selgeren, med mindre kjøperen aksepterer avviket, så snart som mulig sørge for at godset bringes i overensstemmelse med avtalen. Hvis kjøperen forlanger det, skal ny prøve deretter avholdes. Har mangelen vært ubetydelig, kan ny prøve ikke forlanges.

16. Er ikke annen fordeling avtalt, skal selgeren bære alle omkostninger ved slike prøver som utføres hos selgeren. Kjøperen bærer dog alle omkostninger for sine representanter, herunder reise- og oppholdsutgifter, ved slike prøver.

Levering

17. Er leveringsklausul avtalt, skal den fortolkes i henhold til de ved avtalens inngåelse gjeldende INCOTERMS. Selgeren er ikke forpliktet til å sørge for emballasje til godset med mindre annet er uttrykkelig avtalt.

Er ingen leveringsklausul særskilt avtalt, skal levering skje "Ex Works" eksklusive emballasje.

Leveringstid. Forsinkelse

18. Dersom partene istedenfor et bestemt leveringstidspunkt har angitt et tidsrom innen hvilket levering skal skje, løper dette fra avtalens inngåelse.

19. Finner selgeren at han ikke kan levere i rett tid, eller må forsinkelse fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele kjøperen dette og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt levering påregnes å kunne finne sted. Unnlater selgeren å gi slikt varsel, skal han, uten hensyn til bestemmelsene i punkt 21 og 22, erstatte kjøperen de merutgifter denne påføres og som han ville ha unngått om han hadde fått varsel i tide.

20. Blir leveringen forsinket som følge av en omstendighet som i henhold til punkt 45 utgjør en fritagelsesgrunn eller på grunn av en handling eller unnlattelse fra kjøperens side, herunder selgerens innstilling av oppfyllelsen etter pkt. 26, skal leveringstiden forlenges med en tid som etter sakens omstendigheter er rimelig. Leveringstiden skal forlenges selv om årsaken til forsinkelsen inntreffer etter utgangen av den opprinnelig avtalte leveringstid.

21. Dersom selgeren ikke leverer godset til rett tid, og partene etter meddelelse etter punkt 19 ikke har blitt enige om en utsatt leveringstid, er kjøperen berettiget til konvensjonalbot, fra den dag levering skulle ha funnet sted.

Konvensjonalboten utgjør 0,5% for hver hel ukes forsinkelse, regnet av den avtalte kjøpesum. Gjelder forsinkelsen bare en del av materiellet, beregnes konvensjonalboten av den del av kjøpesummen som knytter seg til det av materiellet som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Konvensjonalboten kan ikke overstige 7,5% av dette beregningsgrunnlag. Konvensjonalboten forfaller til betaling ved skriftlig påkrav fra kjøperen, dog tidligst når levering av det gods forsinkelsen gjelder finner sted, eller eventuelt på dagen for hevning etter punkt 22.

Kjøperen taper sin rett til konvensjonalbot, såfremt han ikke har fremsatt skriftlig krav om dette innen 6 måneder etter at levering skulle ha funnet sted.

22. Dersom kjøperen har vært berettiget til maksimal konvensjonalbot etter punkt 21, og godset fremdeles ikke leveres, kan kjøperen ved skriftlig meddelelse til selgeren kreve levering og fastsette en siste, rimelig frist som ikke kan være kortere enn 1 uke.

Hvis selgeren heller ikke leverer innen den fastsatte frist og dette ikke skyldes forhold som kjøperen bærer ansvaret for, kan kjøperen gjennom skriftlig meddelelse til selgeren heve avtalen såvidt angår det av godset som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Kjøperen har ved slik hevning dessuten krav på erstatning for det tap han er påført ved selgerens forsinkelse, dersom tapet overstiger den maksimale konvensjonalbot han har kunnet kreve etter punkt 21. Denne erstatning må ikke overstige 7,5% av den avtalte kjøpesum som knytter seg til det av godset som omfattes av hevningen.

Kjøperen har dessuten rett til, ved skriftlig meddelelse til selgeren, å heve avtalen dersom det er klart at det vil inntreffe en forsinkelse som etter reglene i punkt 21 ville gi kjøperen rett til maksimal konvensjonalbot. Ved en slik hevning har kjøperen rett til såvel maksimal konvensjonalbot som erstatning i henhold til tredje ledd.

Bortsett fra konvensjonalbot etter punkt 21 og heving med begrenset erstatning etter punkt 22, er ethvert krav fra kjøperen i anledning selgerens forsikning utelukkende. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

23. Finner kjøperen at han ikke vil kunne motta godset på den avtalte dag, eller må forsikning fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele selgeren dette, og samtidig angi årsaken til forsikningen, samt såvidt mulig det tidspunkt mottakelse påregnes å kunne finne sted.

Hvis kjøperen unnlater å ta imot godset på den avtalte dag, er han likevel forpliktet til å erlegge enhver betaling som er gjort avhengig av levering, som om angjeldende gods hadde vært levert. Selgeren skal besørge lagring av godset for kjøperens regning og risiko. Hvis kjøperen krever det, skal selgeren forsikre godset for kjøperens regning.

24. Med mindre den unnlattelse fra kjøperens side som omhandles under punkt 23 skyldes forhold som er angitt under punkt 45, kan selgeren skriftlig oppfordre kjøperen til å motta godset innen en rimelig frist.

Unnlater kjøperen, av grunner som ikke selgeren bærer ansvaret for, å gjøre dette innen denne frist, kan selgeren gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen heve avtalen, for såvidt angår den leveringsferdige del av godset, som på grunn av kjøperens unnlattelse ikke blir levert. Selgeren har i så fall rett til erstatning for den skade som kjøperens forsømmelse har voldt ham. Erstatningsbeløpet må ikke overstige den del av kjøpesummen som gjelder den del av godset som hevingen omfatter.

Betaling

25. Dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal den avtalte kjøpesum med tillegg av eventuell moms faktureres med en tredjedel ved avtalens inngåelse og en tredjedel ved selgerens skriftlige meddelelse om at det vesentlige av godset er leveringsferdig. Sluttoppgjøret faktureres ved godsets levering.

Beløpene forfaller til betaling 30 dager etter fakturaens dato.

26. Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren fra forfallsdag krav på morarente med den rentesats som gjelder i henhold til lovgivningen i selgers land om renter ved forsinket betaling.

Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren i tillegg rett til, etter å ha gitt kjøperen skriftlig meddelelse om dette, å innstille oppfyllelsen av sine kontraktsforpliktelser inntil betaling skjer.

27. Dersom kjøperen ikke har betalt det forfalle beløp innen 3 måneder, er selgeren berettiget til gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen å heve avtalen, og i tillegg til morarente å kreve skadeserstatning hos kjøperen for det tap han har lidt. Erstatningen må ikke overstige den avtalte kjøpesum.

28. Uansett hva som er bestemt i punktene 4 og 5, kan selgeren holde tilbake modeller, verktøy og utstyr tilhørende kjøperen inntil godset er betalt. Denne rett gjelder også betaling til selgeren for hans fremstilling, kontroll, justering og komplettering av modeller, verktøy og utstyr.

Eienomsforbehold

29. Godset samt modeller, verktøy og utstyr som selgeren skal holde etter punkt 5, forblir selgerens eiendom inntil det er fullt betalt i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig.

Ansvar for mangler

30. Selgeren er forpliktet til å avhjelpe alle mangler som skyldes feil i konstruksjon, materiale eller tilvirkning ved utbedring eller utskifting av godset i overensstemmelse med punktene 31 - 43 nedenfor.

Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som skyldes konstruksjon, modell, verktøy eller utstyr som han ikke selv har utført eller ellers er ansvarlig for. Det omfatter heller ikke mangler som forårsakes av materiale som er skaffet av kjøperen.

31. Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som skriver seg fra årsaker oppstått etter at risikoen er gått over på kjøperen. Ansvarer omfatter for eksempel ikke mangler som oppstår som følge av at de i avtalen forutsatte arbeidsforhold ikke følges eller av uriktig anvendelse av materiellet. Det omfatter heller ikke mangler som skyldes mangelfullt vedlikehold eller uriktig montering fra kjøperens side, forandringer foretatt uten selgerens skriftlige samtykke eller reparasjoner som kjøperen har utført på feilaktig måte. Endelig omfatter ikke ansvaret normal slitasje og forringelse.

32. Selgerens ansvar omfatter bare mangler som viser seg i løpet av ett år fra den dag godset ble levert. Anvendes godset mer intensivt enn avtalt, forkortes denne periode i tilsvarende grad.

33. For deler som er byttet ut eller reparert overensstemmende med punkt 30, påtar selgeren seg de samme forpliktelser som gjelder for det opprinnelige godset i en tid av ett år. For godsets øvrige deler forlenges bare perioden nevnt i punkt 32 med det tidsrom godset ikke har kunnet bli anvendt som følge av mangler som selgeren har ansvar for.

34. Kjøperen skal gi skriftlig melding til selgeren om en mangel uten ugrunnet opphold etter at mangelen har vist seg og i intet tilfelle senere enn 2 uker etter at fristen i punkt 32, jfr. punkt 33, er utløpt. Meldingen skal inneholde en beskrivelse av hvorledes mangelen ytrer seg. Dersom kjøperen ikke skriftlig underretter selgeren om en mangel innen de frister som er angitt i dette punkt, mister kjøperen retten til å fremsette krav på grunn av mangelen.

Dersom det er grunn til å tro at mangelen kan medføre risiko for skade, skal melding gis straks. Gis ikke melding straks, taper kjøperen retten til å fremsette krav på grunnlag av skade som inntreffer og som ville ha vært unngått hvis slik melding var blitt gitt.

35. Etter å ha mottatt skriftlig meddelelse fra kjøperen i henhold til punkt 34, skal selgeren uten ugrunnet opphold avhjelpe mangelen. Avhjelp innenfor denne frist skal finne sted på et tidspunkt som ikke i unødvendig grad forstyrrer kjøperens virksomhet. Selgeren må selv bære omkostningene ved slik avhjelp i henhold til reglene i punktene 30 - 41.

Reparasjonen utføres hos selgeren, med mindre selgeren finner det hen-

siktsmessig at reparasjonen finner sted hos kjøperen. Når reparasjon skal finne sted hos selgeren, skal godset returneres til selgeren av kjøperen.

Krever demontering og innmontering av delen spesiell kyndighet, er selgeren forpliktet å foreta slik demontering og innmontering. Kreves ikke slik kyndighet, er selgerens forpliktelse vedkommende den mangelfulle del oppfylt når han leverer til kjøperen en tilbørlig reparert eller en utskiftet del.

36. Dersom kjøperen har gitt slik melding som nevnt i punkt 34, og det viser seg ikke å foreligge noen mangel som selgeren svarer for, har selgeren rett til kompensasjon for det arbeid og de kostnader reklamasjonen har påført ham.

37. Dersom avhjelp av mangelen medfører inngrep i annet enn godset, svarer kjøperen for arbeidet og omkostningene med dette.

38. Enhver forsendelse i forbindelse med utbedring eller utskifting skal skje for selgerens regning og risiko.

Kjøperen skal følge selgerens instruksjoner om forsendelsesmåte.

39. Kjøperen skal bære de meromkostninger for selgeren ved avhjelp av mangelen som forårsakes av at godset befinner seg på et annet sted enn det i avtalen angitte bestemmelsessted eller - dersom det ikke er angitt - leveringsstedet.

40. Mangelfulle deler som byttes ut i henhold til punkt 30, skal stilles til selgerens disposisjon og blir hans eiendom.

41. Dersom selgeren ikke innen rimelig tid oppfyller sine forpliktelser ifølge punkt 34, kan kjøperen skriftlig gi selgeren en siste frist for oppfyllelse. Er ikke forpliktelsene oppfylt innen den satte frist, har kjøperen, etter eget valg, rett til:

- å la utføre de reparasjoner som er nødvendige for selgerens regning og risiko, forutsatt at han her går frem på en fornuftig og rimelig måte eller
- å kreve prisavslag oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

Dersom mangelen er vesentlig kan kjøperen istedet heve avtalen ved skriftlig meddelelse til selgeren. Kjøperen har også rett til slik å heve avtalen dersom mangelen etter tiltak som nevnt under a) fortsatt er vesentlig.

Kjøperen kan ved heving kreve erstatning for det tap han har lidt, oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

42. Uansett det som bestemmes under punktene 30 - 41, gjelder selgerens mangels-ansvar ikke for noen del av godset lenger enn 2 år fra den i punkt 32 nevnte periodes begynnelse.

43. Selgeren har intet ansvar for mangler utover det som er foreskrevet i punktene 30 - 42. Dette gjelder ethvert tap mangelen måtte forårsake, som for eksempel forgyves bearbeiding, driftstap, tap fortjeneste og andre økonomiske konsekvenstap. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Ansvar for tingskade forvoldt av godset

44. Kjøperen skal holde selgeren skadesløs i den utstrekning selgeren pålegges ansvar overfor tredjemann for slik skade og tap som selgeren overfor kjøperen etter annet og tredje avsnitt ikke svarer for.

Selgeren har intet ansvar for skade voldt av godset:

- på fast eiendom eller løsøre og konsekvenser av slik skade dersom skaden inntreffer mens godset er i kjøperens besittelse,
- på produkter fremstilt av kjøperen eller på produkter der kjøperens produkter inngår.

De nevnte begrensninger i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Fremmer tredjemann krav mot selger eller kjøper om erstatning for skade og tap som er omhandlet under dette punkt, skal medkontrahenten straks skriftlig underrettes om dette.

Selger og kjøper er gjensidig forpliktet til å la seg saksøke ved den domstol eller voldgiftsrett som behandler erstatningskrav mot en av dem, på grunnlag av en skade eller et tap som påstås forårsaket av det leverte gods. Det innbyrdes forhold mellom kjøper og selger skal dog alltid avgjøres ved voldgift i henhold til punkt 49.

Fritagelsesgrunner (force majeure)

45. Følgende omstendigheter skal betraktes som fritagelsesgrunner, dersom de hindrer avtalens oppfyllelse eller gjør oppfyllelsen urimelig tyngende: arbeidskonflikt og enhver annen omstendighet, når partene ikke kan råde over den, såsom brann, krig, mobilisering eller militære innkallelser av tilsvarende omfang, rekvisisjon, beslag, handels- og valutarestriksjoner, opprør og oppløp, knapphet på transportmidler, alminnelig vareknapphet, innskrenkninger i tilførselen av drivkraft, samt mangler ved leveranser fra underleverandører eller forsinkelse av slike leveranser som følge av slik omstendighet som omhandles i dette punkt.

Omstendigheter som nevnt, er bare fritagelsesgrunn dersom deres virkninger på avtalens oppfyllelse ikke kunne forutses ved inngåelsen av avtalen.

46. Det påligger den part som ønsker å påberope seg en fritagelsesgrunn som omhandlet under punkt 45, uten opphold skriftlig å underrette den annen part, såvel om hindringens inntredelse som om dens opphør.

Ved force majeure hos kjøperen skal denne dekke de omkostninger som selgeren pådrar seg for å sikre og beskytte godset.

47. Uansett hva som ellers måtte være bestemt i disse bestemmelser, kan enhver av partene heve avtalen ved skriftlig meddelelse til den annen part, dersom avtalens oppfyllelse vil bli hindret i mer enn 6 måneder av en begivenhet som nevnt i punkt 45.

Tvister. Lovvalg

48. Tvister i anledning av avtalen og alt som har sammenheng med den, skal ikke innrastas under domstolsprøvelse, men skal avgjøres gjennom voldgift og i overensstemmelse med de lovregler om voldgift som gjelder i selgers land.

49. Alle tvister som oppstår i anledning av avtalen skal bedømmes etter loven i selgers land.

Informasjon om *Alminnelige leveringsbetingelser*

levering av støpegods i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

NLG 03

Innledning

Overvåking av rettsutviklingen

Verkstedsindustriens organisasjoner i de nordiske landene overvåker kontinuerlig industriens behov for nye alminnelige betingelser og for forandringer av de allerede eksisterende vilkår. Som et ledd i dette arbeider har organisasjonene nå foretatt den revisjonen av NLG-vilkårene som resulterte i NLG 03.

Arbeidet har skjedd i samråd med representantene fra støpeindustrien i de nordiske landene.

Hvorfor nye alminnelige leveringsbetingelser?

Bestemmelsene om av støpegods har bygger i stor utstrekning på NL-vilkårene, som anvendes generelt for godsleveranser innen verkstedindustrien. Således var NLG 95 i betydelig grad basert på NL 92. NL-vilkårene ble revidert i 2001 og har etter dette fått betegnelsen NL 01. Den gjennomførte revisjonen av støpebransjens vilkår innebærer at NLG 03 tilpasses til NL 01, hvilket blant annet innebærer:

- en tilpasning til moderne kontraktspraksis innen verkstedsindustrien
- språklig og terminologisk tydeliggjøring og modernisering samt forbedringer av bestemmelsene fra et systematisk synspunkt
- en tilpasning til informasjonsteknologiens kommunikasjonsmåter
- en forenkling av de bestemmelser som relaterer seg til produktansvarslovgivningen i de nordiske landene.

Anvendelsesområdet for NLG 03

Støpegods

Med støpegods siktes det først og fremst til produkter støpt i jern, stål eller andre metaller. Bestemmelsene er imidlertid også utformet slik at de bør kunne anvendes for de fleste typer av komponenter som tilvirkes særskilt for kjøperens behov ved hjelp av former, modeller og verktøy. Som eksempler kan nevnes plastprodukter og ulike typer av pressede detaljer. Det som fremfor alt skiller NLG fra andre leveransebestemmelser er at de inneholder regler om modeller og verktøy. Bestemmelsene tar videre hensyn til at kjøperen ofte helt eller delvis svarer for godsets konstruksjon. Videre forutsettes kjøperen og klare seg uten bruksanvisning.

Serieleveranser

Når bestemmelsene anvendes for serieleveranser bør de kombineres med en form for rammeavtale som blant annet regulerer leveringsbetingelser, avrop og annet som har med leveringsplanleggingen å gjøre, endring av priser, mv.

Geografisk anvendelsesområde

Bestemmelsene er begrenset til å gjelde leveringer innenfor de nordiske landene (utenom Island). Dette skyldes helt enkelt at de utgis av organisasjonene for verkstedsindustrien og støperiene i disse landene, i dansk, finsk, norsk og svensk språkform.

Engelsk versjon

Bestemmelsene gis imidlertid ut også på engelsk med betegnelsen NLG 03 E og kan da anvendes for handel utenfor Norden.

Anvendelse av leveringsbetingelsene

Krav på tydelighet

Visse grunnleggende krav må være oppfylt for at de alminnelige bestemmelser skal anses å utgjøre en del av den enkelte avtalen. I rettspraksis kreves blant annet at partene skal kjenne til og ha gitt mulighet til å overveie de ulike vilkårene som skal gjelde for avtalen.

Det er derfor meget viktig at man har en fast rutine for hvordan avtaler skal inngås. Gjennom denne skal det sikres, at partene er innforstått med NLG 03 og med at disse bestemmelsene utgjør en del av avtalen. I alminnelighet er det nødvendig å allerede ved avtalens inngåelse sende den andre parten et eksemplar av NLG 03.

Det er i høyeste grad uhensiktsmessig å la spørsmålet om hvilke leveringsbetingelser som skal gjelde for avtalen være åpent og uklart. Tilbudet angir ofte at visse leveringsbetingelser skal gjelde, mens bestillingen henviser til andre bestemmelser. I en slik situasjon kan det være en risiko for at ingen av bestemmelsene anses avtalt. Denne uklare "urene" situasjonen må forebygges i forbindelse med avtalens inngåelse. Dette skjer best ved at partene tar opp spørsmålet om tillempling av leveringsbetingelsene til en konkret diskusjon.

Forskjellen mellom NLG 03 og NLG 95

Nedenfor beskrives de punkter der de nye alminnelige leveringsbetingelsene i sak avviker fra de tidligere NLG 95.

I visse bestemmelser er språklige endringer gjort, først og fremst for å forenkle og modernisere språket. Disse angis nedenfor selv om det bare utgjør en endring av rent redaksjonell karakter.

Anvendelse

I **punkt 1** det blitt lagt til et nytt annet ledd. Med bakgrunn av at det på flere steder i bestemmelsene angis at vise underretninger skal skje skriftlig eller gjennom skriftlig meddelelse og at viktige rettsvirkninger er knyttet til slike underretninger, er begrepet skriftlig nå definert. Definisjonen tar hensyn til den senere hyppige anvendelsen av telefaks samt tiltagende anvendelse av e-post. Dersom man anvender telefaks eller e-post for viktige meddelelser eller varsel, anbefales det at man sikrer bevis for at underrettelsen har kommet frem.

Tekniske handlinger og teknisk informasjon

Rubrikken er endret for å få bedre plass og karakteren på de handlinger og den informasjon som partene stiller til rådighet for hverandre.

Prøver

I **punkt 14** første ledd er det tatt inn et krav om at underretning om prøven skal skje skriftlig.

Punkt 15 har gjennomgått en språklig modernisering.

Levering

I **punkt 17** annet avsnitt har ordet "særskilt" blitt tilføyd mellom "leveringsklausul" og "avtales"

Leveringstid. Forsinkelse

Punkt 19 har i praksis ofte blitt misforstått slik at partene har trodd at manglende underretning om forsinkelsen av leveransen utløser et erstatningsansvar for selgeren uavhengig av leveringsforsinkelsen som sådan. Ettersom bestemmelsene kun pålegger å gi kjøper erstatning for merutgifter som følge av at underretningen ikke har blitt gitt i tide har slutten av siste ledd blitt omformulert for å gjøre dette tydeligere. Det har ikke skjedd noen endring i realiteten. For øvrig har ordet "opphold" blitt erstattet med ordet "forsinkelse" i dette punktet slik som i punktene 20 og 23.

I **punkt 20** tar man nå inn en henvisning til selgerens brudd på sine avtaleforpliktelser i tråd med punkt 26.

Punkt 21 annet avsnitt er oppdelt i to setninger og har i tillegg blitt omformulert da avsnittet har gitt opphav til tolkningsproblem. Den opprinnelige formuleringen i punkt 21 annet avsnitt, "ikke kan tas i forutsatt bruk", mente egentlig kun å fastslå beregningsgrunnlaget for forsinkelsen ved partiell forsinkelse. Dette kunne imidlertid forstås slik at den også gjaldt ved forsinkelse av godset i sin helhet og at kjøperens planlagte anvendelse av godset derfor er relevant for spørsmålet om hvorvidt selgeren var forpliktet til å svare konvensjonalbot.

I punkt 21 annet avsnitt første setning er det gitt regler om konvensjonalbotens størrelse med utgangspunkt i den vanligste situasjonen, at hele leveransen er forsinket. Den andre setningen klargjør beregningsgrunnlaget for konvensjonalboten når det bare er en del av leveransen som er forsinket. I andre setning er videre den tidligere formuleringen "ikke kan tas i forutsatt bruk"

erstattet med "ikke kan tas i bruk". Dermed blir spørsmålet om kjøperen kan ta godset i bruk eller ikke, kun relevant i den utstrekning det har betydning for grunnlaget for beregning av konvensjonalboten ved partiell forsinkelse. Der er det snakk om en objektiv bedømming av hvorvidt den del av godset som er levert kan anvendes til sitt formål uavhengig av den forsinkede delen av godset.

I **punkt 22** annet avsnitt har, som en konsekvens av hva som ovenfor blir sagt om endringene i punkt 21, uttrykket "tas i forutsatt bruk" blitt erstattet med "tas i bruk".

Betaling

Reglene i **punkt 25** om delbetalinger og ved hvilke tidspunkter disse forfaller til betaling er ytterligere tilpasset til bruken av faktura. Tidspunktene er i NLG 03 nå mer å betrakte som en angivelse av når selgeren skal sende faktura til kjøperen. Dessuten angis det i nytt annet avsnitt i punkt 25 at fakturaen forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Formelt innebærer endringene, jamført med reglene i NLG 95, at kjøperen har fått en betalingsfrist. I praksis er nok forskjellen ubetydelig ettersom selgerne, i de sjeldne tilfeller betalingsreglene i NLG 95 overhodet blir brukt mellom partene, nærmest har oppfattet de angitte forfallstidspunkter som faktureringstidspunkter. Språklig har den endringen blitt gjort i forhold til NLG 95 at "godsets levering" har blitt erstattet med "leveransen av godset" som relevant tidspunkt for fakturering (tidligere betaling).

Derfor har det i punkt 25, første avsnitt, for tydelighets skyld blitt tilføyd at eventuell merverdiavgift skal legges til som tillegg i prisen.

I **punkt 26** har spesialregelen om morarente i de tilfelle at selgerens land er Danmark blitt tatt bort. I følge NLG 03 gjelder således alltid den regelen at kjøperen, dersom han ikke betaler rettidig, er skyldig i å betale morarente som gjelder ifølge loven om morarente i selgerens land, uavhengig av hvilket land dette er.

Videre er det tilføyd et nytt avsnitt som gir selgeren rett til å avbryte sin oppfyllelse av avtalen ved betalingsforsinkelse inntil betaling skjer.

Eiendomsforhold

I **punkt 29** har av pedagogiske grunner de tre siste ordene "ifølge anvendelig lov" blitt strøket. Gyldigheten av et eiendomsforbehold styres av loven i det land der godset befinner seg (lex rei sitae). Den tidligere henvisningen til "anvendelig lov" har iblant gitt opphav til misforståelsen om at denne lov er identisk med den lov som gjelder for avtalen for øvrig, d.v.s. ifølge NLG 03 punkt 49 selgerens lands lov.

Ansvar for mangler

I dette avsnitt er relativt store forandringer foretatt med henblikk på punktenes rekkefølge og systematikk. Siktemålet har i første rekke vært å sammenføre alle de regler som handler om hvorvidt selgeren - avhengig av årsaken til en feil - svarer for det samme. Dette har medført at reglene i NLG 95 punktene 41 og 42 ble flyttet til NLG 03 punktene 30 og 31. For øvrig har man foretatt et antall mindre endringer som går ut på det samme. Med hensyn til den endrede utformingen av avsnittet blir samtlige punkter i avsnittet om selgerens ansvar for feil kommentert nedenfor.

Punkt 30. Reglene i tidligere punkt 41 om at selgeren ikke står til ansvar for feil som beror på materiale som kjøperen har tilbakeholdt har blitt flyttet til punkt 30, andre avsnitt, siste setning.

Punkt 31. Innholdet i dette punkt motsvarer i sak tidligere punkt 42. Teksten i NLG 95 gav dog inntrykk av at selgeren var fri fra ansvaret for alle feil som oppstod da arbeidsforholdet avvek fra det som var forutsatt eller når godset ble anvendt feilaktig. En omformulering har skjedd for å klargjøre at selgeren bare unngår ansvar for slike feil som er en direkte følge av slike forhold.

Punkt 32. I dette punkt, som motsvarer tidligere punkt 31, har i andre setning ordene "eller som kunne forutsettes ved avtalens inngåelse" blitt strøket. Om selgeren vil begrense sitt feilansvar med hensyn til å omfatte kjøperens nyttiggjøring av godset bør dette uttrykkelig avtales mellom partene. Den tidligere henvisningen til hvilken anvendelse som kunne forventes var egnet til å skape usikkerhet om omfanget av selgerens ansvar.

Punkt 33. Dette punkt er i innhold helt identisk med det tidligere punkt 32.

Punkt 34. Hovedregelen i første avsnitt om reklamasjon svarer i innhold til tidligere punkt 33. I andre avsnitt, som omhandlet det særskilte tilfelle at en feil risikerer å forårsake skade, har

det dog blitt gjort en mindre endring. Slik som i NLG 95 skal det straks reklameres over slik feil. Det har imidlertid nå blitt klargjort at konsekvensen av for sen reklamasjon kun er at kjøperen taper sin rett til å gjøre krav gjeldende på grunn av skade som blir forvoldt av feilen, om skaden kunne ha blitt unngått gjennom reklamasjon i rett tid. Kjøperen er opprettholdt sin rett til å få den primære feilen avhjulpet under forutsetning av at han har iakt tatt den allmenne reklamasjonsfristen som angis i første avsnitt, d.v.s. at han har reklamert uten usaklig opphold.

Punkt 35. Reglene om hvilke tidsrammer som gjelder og på hvilken måte selgeren plikter å reparere en feil er med ett unntak identisk med reglene i NLG 95, punkt 34. Av første avsnitt, annen setning fremgår det nå at tidspunktet for reparasjon av en feil skal bestemmes slik at kjøperens virksomhet ikke blir ødelagt mer enn nødvendig. Regelen tar sikte på det mindre vanlige tilfelle at det ved feil i leveranser av støpegods repareres i kjøperens lokaler. Dersom dette allikevel skjer er innholdet av den nye regelen av selgeren i ganske stor utstrekning må rette seg etter velbegrunnede ønsker fra kjøperen når det gjelder tidspunktet for reparasjonen. Hvis f.eks. en reparasjon på dagtid medfører en ikke ubetydelig innskrenkning i kjøperens produksjon, blir selgeren henvist til å reparere feilen utenfor kjøperens ordinære arbeidstid, noe som således kan medføre natt- eller helgearbeid for selgeren.

Punkt 36. Identisk med tidligere punkt 35.

Punkt 37. Dette punktet angir at kjøperen står ansvarlig for arbeide og kostnader ved inngrep i annet enn godset som reparasjon av feil medfører. I NLG 95 punkt 36 ble det bare angitt at dette gjaldt ved "demontering og innmontering". Nå angis at dette gjelder generelt ved reparasjoner av feil, d.v.s. også ved utbedring som ikke består i demontering og innmontering.

Punkt 38. Identisk med tidligere punkt 37.

Punkt 39. Identisk med tidligere punkt 38.

Punkt 40. Identisk med tidligere punkt 39.

Punkt 41. Identisk med tidligere punkt 40.

Punkt 42. Identisk med tidligere punkt 41.

Punkt 43. Identisk med tidligere punkt 44.

Ansvar for tingskade forårsaket av godset

Punkt 44, tilsvarende punkt 45 i NLG 95, regulerer kun fordelingen av produktansvaret mellom kjøperen og selgeren for så vidt gjelder skade på fysisk eiendom. Ansvar direkte mot tredjemann reguleres ikke.

I annet avsnitt punkt a) har ordene "eller følgene av slik skade" blitt lagt til for å gjøre det helt klart at punkt a) også omfatter disse.

I annet avsnitt punkt b) er ordene "eller for skade på fast eiendom eller løsøre som disse produkter påføres på grunn av godset" tatt bort. Dermed omfatter ikke ansvarsreguleringen skade på tredjemanns eiendom, utenom på produkter som er fremstilt av kjøperen eller på produkter som kjøperens produkter inngår i.

Tredje avsnitt er tatt bort som en konsekvens av tillegget i andre avsnitt bokstav a) og for å markere at følgeskader som rammer tredjemann faller utenfor reguleringen.

Den regulering av ansvaret for tingskade som godset volder, som også gjelder i henhold til NLG 95 punkt 45, innebærer at selgeren velter over en nokså betydelig del av ansvaret på kjøperen. Begrunnelsen for en slik fordeling av ansvaret er det vist til at det er kjøperen som forfører over skadepotensialet ved å bestemme hvor godset plasseres. Det er dessuten påberopt at, i de tilfeller selgeren er underleverandør, er det hensiktsmessig å kanalisere ansvaret til slutttilvirkeren. Selgerens fraskrivelse av ansvar for skade som ved videresalg rammer eiendom som tilhører tredjemann er i praksis oppfattet som vel langtående, dette i særdeleshet når selgeren ikke i noe henseende svarer for økonomiske følgetap. Dette har i praksis ført til at partene ved større kjøp ikke sjelden etter forhandlingen har frafalt den ansvarsregulering som var fastlagt i NLG 95 punkt 45.

Den løsning som nå er valgt i NLG 03 svarer bedre med nasjonal og internasjonal kontraktpraksis for industrielle kjøp.

Fritagelsesgrunner

I **punkt 45** er handelsreduksjoner lagt til i oppregningen av eksempler. Forøvrig er punkt 45 identisk med punkt 46 i NLG 95.

ALMINNELIGE LEVERINGSBETINGELSER

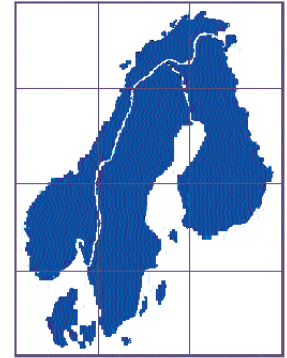
for støpegods i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 2003 av Hovedorganisationen Dansk Industri og Danske Støberiers

Branche forening, Danmark, Metalliteollisuuden Keskusliitto - Metallindustrins

Centralförbund r.y., Finland, Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Sveriges

Verkstadsindustrier og Svenska Gjuteriföreningen, Sverige.

Anvendelse

1. Disse alminnelige leveringsbetingelser får anvendelse dersom partene skriftlig eller på annen måte har avtalt dem. Gjelder leveringsbetingelsene for en leveranse, må eventuelle fravik avtales skriftlig.

Når det i disse betingelser anvendes ordet "skriftlig", skal dette bety et dokument undertegnet av begge parter, eller brev, faks, e-post eller andre former partene har avtalt.

Produktinformasjon

2. Oppgaver i produktinformasjon og prislistene er bare bindende i den utstrekning avtalen uttrykkelig henviser til dem.

Tekniske dokumenter og teknisk informasjon

3. Alle tegninger og andre tekniske dokumenter vedrørende godset eller dets tilvirkning som før eller etter avtalens inngåelse overleveres fra en part til den annen, forblir den parts eiendom som har overlevert dem.

Mottatte tegninger, andre tekniske dokumenter eller teknisk informasjon kan ikke uten samtykke fra den annen part brukes til annet enn formålet med overleveringen. Uten samtykke fra den annen part må de ikke kopieres, reproduseres, utleveres til tredjemann eller på annen måte bringes til dennes kunnskap.

Modeller, verktøy og utstyr

4. Modeller, verktøy og utstyr til oppfyllelse av avtalen som kjøperen holder, forblir hans eiendom. Kjøperen skal betale for selgerens kontroll, justering og komplettering av kjøperens modeller, verktøy eller utstyr.

5. Modeller, verktøy eller utstyr til oppfyllelse av avtalen som selgeren holder, skal betales av kjøperen og blir hans eiendom. Hans eiendomsrett omfatter dog ikke selgerens løpsystem. Selgeren skal merke modeller, verktøy og utstyr som tilhører kjøperen.

Selgeren har dog rett til, helt eller delvis, å nekte å utlevere modeller, verktøy eller utstyr som han har fremstilt eller latt fremstille. Slik rett har selgeren dersom det med rimelighet kan antas at hans tekniske erfaringer gjøres kjent ved utlevering, og selgeren som følge herav påføres et etter forholdene nevneverdig tap. Selgeren skal i såfall godtgjøre kjøperen verdien av det tilbakeholdte.

Har selgeren fått i oppdrag å fremstille modeller eller verktøy, skal kjøperen betale omkostningene ved

gjenfremstilling eller reparasjon på grunn av slitasje. Det samme gjelder gjenfremstilling eller reparasjon av andre årsaker, som ikke skyldes selgeren.

6. Selgeren må ikke uten kjøperens tillatelse anvende kjøperens modeller, verktøy og utstyr til annet formål enn oppfyllelse av avtalen. Slike modeller, verktøy og utstyr må heller ikke utleveres til tredjemann eller på annen måte bringes til dennes kunnskap.

7. Selgeren sørger for lagring av modeller, verktøy og utstyr så lenge leveranser pågår. Dersom modeller, verktøy og utstyr tilhørende kjøperen forblir hos selgeren etter siste avtalte avstøpning, påligger det selgeren å sørge for oppbevaring på kjøperens bekostning og risiko.

Enhver forpliktelse for selgeren vedrørende modeller, verktøy og utstyr opphører tre år etter fullført levering. Selgeren skal dog såvidt mulig gi kjøperen beskjed før beslutning om kassering, utrangering eller lignende tiltak treffes.

8. Kjøperen avgjør hvorvidt modeller, verktøy og utstyr tilhørende kjøperen som befinner seg hos selgeren skal forsikres. Kjøperen skal i så fall betale omkostningene forbundet med dette.

9. Kjøperen bærer omkostningene og risikoen ved forsendelse til og fra selger av modeller, verktøy og utstyr.

10. Kjøperen er forpliktet til å holde selgeren skadesløs mot alle følger av eventuelle søksmål som kan anlegges på grunn av fremstilling av støpegods som er dekket av patent, mønster, varemerke eller annen enerett, når fremstillingen har skjedd etter kjøperens spesierte anvisning, tegning, modell, prøve, verktøy eller annet utstyr.

Vekter

11. De av kjøper og selger forut for støpningen beregnede vekter er bare veiledende, og prisen skal ved avvikelser korrigeres på grunnlag av faktisk vekt.

Prøveavstøp

12. Seriefremstilt gods skal være i overensstemmelse med de prøveavstøp som kjøperen har godkjent, og fremstillingen igangsettes ikke før skriftlig godkjenning fra kjøperen er mottatt.

Prøver

13. Dersom partene har avtalt at godset før levering skal gjennomgå en prøve for å undersøke om godset oppfyller bestemte krav, skal en slik prøve

gjennomføres hos selgeren eller der han finner det hensiktsmessig. Er det ikke avtalt hvilke tekniske krav som skal gjelde for prøven, utføres den i samsvar med vanlig praksis innen støperiindustrien i selgerens land.

14. Har kjøperen bedt om å bli underrettet skal selgeren skriftlig underrette kjøperen om en slik prøve i så god tid at kjøperen kan være tilstede. Prøve kan avholdes selv om kjøperen ikke er representert ved prøven, dersom han har mottatt slik underretning.

Selgeren skal føre protokoll over prøven. Prøveprotokollen skal sendes til kjøperen. Prøveprotokollen skal anses for å gi en korrekt beskrivelse av prøvens gjennomføring og resultat med mindre kjøperen beviser noe annet.

15. Hvis godset ved en slik prøve viser seg ikke å være kontraktsmessig, skal selgeren, med mindre kjøperen aksepterer avviket, så snart som mulig sørge for at godset bringes i overensstemmelse med avtalen. Hvis kjøperen forlanger det, skal ny prøve deretter avholdes. Har mangelen vært ubetydelig, kan ny prøve ikke forlanges.

16. Er ikke annen fordeling avtalt, skal selgeren bære alle omkostninger ved slike prøver som utføres hos selgeren. Kjøperen bærer dog alle omkostninger for sine representanter, herunder reise- og oppholdsutgifter, ved slike prøver.

Levering

17. Er leveringsklausul avtalt, skal den fortolkes i henhold til de ved avtalens inngåelse gjeldende INCOTERMS. Selgeren er ikke forpliktet til å sørge for emballasje til godset med mindre annet er uttrykkelig avtalt.

Er ingen leveringsklausul særskilt avtalt, skal levering skje "Ex Works" eksklusive emballasje.

Leveringstid. Forsinkelse

18. Dersom partene istedenfor et bestemt leveringstidspunkt har angitt et tidsrom innen hvilket levering skal skje, løper dette fra avtalens inngåelse.

19. Finner selgeren at han ikke kan levere i rett tid, eller må forsinkelse fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele kjøperen dette og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt levering påregnes å kunne finne sted. Unnlater selgeren å gi slikt varsel, skal han, uten hensyn til bestemmelsene i punkt 21 og 22, erstatte kjøperen de merutgifter denne påføres og som han ville ha unngått om han hadde fått varsel i tide.

20. Blir leveringen forsinket som følge av en omstendighet som i henhold til punkt 45 utgjør en fritagelsesgrunn eller på grunn av en handling eller unnlatelse fra kjøperens side, herunder selgerens innstilling av oppfyllelsen etter pkt. 26, skal leveringstiden forlenges med en tid som etter sakens omstendigheter er rimelig. Leveringstiden skal forlenges selv om årsaken til forsinkelsen inntreffer etter utgangen av den opprinnelige avtalte leveringstid.

21. Dersom selgeren ikke leverer godset til rett tid, og partene etter meddelelse etter punkt 19 ikke har blitt enige om en utsatt leveringstid, er kjøperen berettiget til konvensjonalbot, fra den dag levering skulle ha funnet sted.

Konvensjonalboten utgjør 0,5% for hver hel ukes forsinkelse, regnet av den avtalte kjøpesum. Gjelder forsinkelsen bare en del av materiellet, beregnes konvensjonalboten av den del av kjøpesummen som knytter seg til det av materiellet som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Konvensjonalboten kan ikke overstige 7,5% av dette beregningsgrunnlag.

Konvensjonalboten forfaller til betaling ved skriftlig påkrav fra kjøperen, dog tidligst når levering av det gods forsinkelsen gjelder finner sted, eller eventuelt på dagen for hevning etter punkt 22.

Kjøperen taper sin rett til konvensjonalbot, såfremt han ikke har fremsatt skriftlig krav om dette innen 6 måneder etter at levering skulle ha funnet sted.

22. Dersom kjøperen har vært berettiget til maksimal konvensjonalbot etter punkt 21, og godset fremdeles ikke leveres, kan kjøperen ved skriftlig meddelelse til selgeren kreve levering og fastsette en siste, rimelig frist som ikke kan være kortere enn 1 uke.

Hvis selgeren heller ikke leverer innen den fastsatte frist og dette ikke skyldes forhold som kjøperen bærer ansvaret for, kan kjøperen gjennom skriftlig meddelelse til selgeren heve avtalen forsåvidt angår det av godset som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Kjøperen har ved slik hevning dessuten krav på erstatning for det tap han er påført ved selgerens forsinkelse, dersom tapet overstiger den maksimale konvensjonalbot han har kunnet kreve etter punkt 21. Denne erstatning må ikke overstige 7,5% av den avtalte kjøpesum som knytter seg til det av godset som omfattes av hevningen.

Kjøperen har dessuten rett til, ved skriftlig meddelelse til selgeren, å heve avtalen dersom det er klart at det vil inntreffe en forsinkelse som etter reglene i punkt 21 ville gi kjøperen rett til maksimal konvensjonalbot. Ved en slik hevning har kjøperen rett til såvel maksimal konvensjonalbot som erstatning i henhold til tredje ledd.

Bortsett fra konvensjonalbot etter punkt 21 og hevning med begrenset erstatning etter punkt 22, er ethvert krav fra kjøperen i anledning selgerens forsinkelse utelukket. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

23. Finner kjøperen at han ikke vil kunne motta godset på den avtalte dag, eller må forsinkelse fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele selgeren dette, og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt mottakelse påregnes å kunne finne sted.

Hvis kjøperen unnlater å ta imot godset på den avtalte dag, er han likevel forpliktet til å erlegge enhver

betaling som er gjort avhengig av levering, som om angjeldende gods hadde vært levert. Selgeren skal besørge lagring av godset for kjøperens regning og risiko. Hvis kjøperen krever det, skal selgeren forsikre godset for kjøperens regning.

24. Med mindre den unnlattelse fra kjøperens side som omhandles under punkt 23 skyldes forhold som er angitt under punkt 45, kan selgeren skriftlig oppfordre kjøperen til å motta godset innen en rimelig frist.

Unnlater kjøperen, av grunner som ikke selgeren bærer ansvaret for, å gjøre dette innen denne frist, kan selgeren gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen heve avtalen, for såvidt angår den leveringsferdige del av godset, som på grunn av kjøperens unnlattelse ikke blir levert. Selgeren har i så fall rett til erstatning for den skade som kjøperens forsømmelse har voldt ham. Erstatningsbeløpet må ikke overstige den del av kjøpesummen som gjelder den del av godset som hevningen omfatter.

Betaling

25. Dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal den avtalte kjøpesum med tillegg av eventuell moms faktureres med en tredjedel ved avtalens inngåelse og en tredjedel ved selgerens skriftlige meddelelse om at det vesentlige av godset er leveringsferdig. Sluttoppgjøret faktureres ved godsets levering.

Beløpene forfaller til betaling 30 dager etter fakturaens dato.

26. Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren fra forfallsdag krav på morarente med den rentesats som gjelder i henhold til lovgivningen i selgerens land om renter ved forsinket betaling.

Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren i tillegg rett til, etter å ha gitt kjøperen skriftlig meddelelse om dette, å innstille oppfyllelsen av sine kontraktsforpliktelser inntil betaling skjer.

27. Dersom kjøperen ikke har betalt det forfalne beløp innen 3 måneder, er selgeren berettiget til gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen å heve avtalen, og i tillegg til morarente å kreve skadeserstatning hos kjøperen for det tap han har lidt. Erstatningen må ikke overstige den avtalte kjøpesum.

28. Uansett hva som er bestemt i punktene 4 og 5, kan selgeren holde tilbake modeller, verktøy og utstyr tilhørende kjøperen inntil godset er betalt. Denne rett gjelder også betaling til selgeren for hans fremstilling, kontroll, justering og komplettering av modeller, verktøy og utstyr.

Eienomsforbehold

29. Godset samt modeller, verktøy og utstyr som selgeren skal holde etter punkt 5, forblir selgerens eiendom inntil det er fullt betalt i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig.

Ansvar for mangler

30. Selgeren er forpliktet til å avhjelpe alle mangler som skyldes feil i konstruksjon, materiale eller til-

virkning ved utbedring eller utskifting av godset i overensstemmelse med punktene 31 - 43 nedenfor.

Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som skyldes konstruksjon, modell, verktøy eller utstyr som han ikke selv har utført eller ellers er ansvarlig for. Det omfatter heller ikke mangler som forårsakes av materiale som er skaffet av kjøperen.

31. Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som skriver seg fra årsaker oppstått etter at risikoen er gått over på kjøperen. Ansvaret omfatter for eksempel ikke mangler som oppstår som følge av at de i avtalen forutsatte arbeidsforhold ikke følges eller av uriktig anvendelse av materiellet. Det omfatter heller ikke mangler som skyldes mangelfullt vedlikehold eller uriktig montering fra kjøperens side, forandringer foretatt uten selgerens skriftlige samtykke eller reparasjoner som kjøperen har utført på feilaktig måte. Endelig omfatter ikke ansvaret normal slitasje og forringelse.

32. Selgerens ansvar omfatter bare mangler som viser seg i løpet av ett år fra den dag godset ble levert. Anvendes godset mer intensivt enn avtalt, forkortes denne periode i tilsvarende grad.

33. For deler som er byttet ut eller reparert overensstemmende med punkt 30, påtar selgeren seg de samme forpliktelser som gjelder for det opprinnelige godset i en tid av ett år. For godsets øvrige deler forlenges bare perioden nevnt i punkt 32 med det tidsrom godset ikke har kunnet bli anvendt som følge av mangler som selgeren har ansvar for.

34. Kjøperen skal gi skriftlig melding til selgeren om en mangel uten ugrunnet opphold etter at mangelen har vist seg og i intet tilfelle senere enn 2 uker etter at fristen i punkt 32, jfr. punkt 33, er utløpt. Meldingen skal inneholde en beskrivelse av hvorledes mangelen ytrer seg. Dersom kjøperen ikke skriftlig underretter selgeren om en mangel innen de frister som er angitt i dette punkt, mister kjøperen retten til å fremsette krav på grunn av mangelen.

Dersom det er grunn til å tro at mangelen kan medføre risiko for skade, skal melding gis straks. Gis ikke melding straks, taper kjøperen retten til å fremsette krav på grunnlag av skade som inntreer og som ville ha vært unngått hvis slik melding var blitt gitt.

35. Etter å ha mottatt skriftlig meddelelse fra kjøperen i henhold til punkt 34, skal selgeren uten ugrunnet opphold avhjelpe mangelen. Avhjelp innenfor denne frist skal finne sted på et tidspunkt som ikke i unødvendig grad forstyrrer kjøperens virksomhet. Selgeren må selv bære omkostningene ved slik avhjelp i henhold til reglene i punktene 30 - 41.

Reparasjonen utføres hos selgeren, med mindre selgeren finner det hensiktsmessig at reparasjonen finner sted hos kjøperen. Når reparasjon skal finne sted hos selgeren, skal godset returneres til selgeren av kjøperen.

Krever demontering og innmontering av delen spesiell kyndighet, er selgeren forpliktet å foreta slik demontering og innmontering. Kreves ikke slik kyndighet, er selgerens forpliktelse vedkommende den mang-

elfulle del oppfylt når han leverer til kjøperen en tilbørlig reparert eller en utskiftet del.

36. Dersom kjøperen har gitt slik melding som nevnt i punkt 34, og det viser seg ikke å foreligge noen mangel som selgeren svarer for, har selgeren rett til kompensasjon for det arbeid og de kostnader reklamasjonen har påført ham.

37. Dersom avhjelp av mangelen medfører inngrep i annet enn godset, svarer kjøperen for arbeidet og omkostningene med dette.

38. Enhver forsendelse i forbindelse med utbedring eller utskifting skal skje for selgerens regning og risiko.

Kjøperen skal følge selgerens instruksjoner om forsendelsesmåte.

39. Kjøperen skal bære de meromkostninger for selgeren ved avhjelp av mangelen som forårsakes av at godset befinner seg på et annet sted enn det i avtalen angitte bestemmelsessted eller - dersom det ikke er angitt - leveringsstedet.

40. Mangelfulle deler som byttes ut i henhold til punkt 30, skal stilles til selgerens disposisjon og blir hans eiendom.

41. Dersom selgeren ikke innen rimelig tid oppfyller sine forpliktelser ifølge punkt 34, kan kjøperen skriftlig gi selgeren en siste frist for oppfyllelse. Er ikke forpliktelsene oppfylt innen den satte frist, har kjøperen, etter eget valg, rett til:

a) å la utføre de reparasjoner som er nødvendige for selgerens regning og risiko, forutsatt at han her går frem på en fornuftig og rimelig måte eller

b) å kreve prisavslag oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

Dersom mangelen er vesentlig kan kjøperen istedet heve avtalen ved skriftlig meddelelse til selgeren. Kjøperen har også rett til slik å heve avtalen dersom mangelen etter tiltak som nevnt under a) fortsatt er vesentlig. Kjøperen kan ved hevning kreve erstatning for det tap han har lidt, oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

42. Uansett det som bestemmes under punktene 30 - 41, gjelder selgerens mangels-ansvar ikke for noen del av godset lenger enn 2 år fra den i punkt 32 nevnte periodes begynnelse.

43. Selgeren har intet ansvar for mangler utover det som er foreskrevet i punktene 30-42. Dette gjelder ethvert tap mangelen måtte forårsake, som for eksempel forgjeves bearbeiding, driftstap, tapt fortjeneste og andre økonomiske konsekvenstap. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Ansvar for tingskade forvoldt av godset

44. Kjøperen skal holde selgeren skadesløs i den utstrekning selgeren pålegges ansvar overfor tredjemand for slik skade og tap som selgeren overfor kjøperen etter annet og tredje avsnitt ikke svarer for.

Selgeren har intet ansvar for skade voldt av godset:

a) på fast eiendom eller løsøre og konsekvenser av slik skade dersom skaden inntreffer mens godset er i kjøperens besittelse,

b) på produkter fremstilt av kjøperen eller på produkter der kjøperens produkter inngår.

De nevnte begrensninger i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Fremmer tredjemand krav mot selger eller kjøper om erstatning for skade og tap som er omhandlet under dette punkt, skal medkontrahenten straks skriftlig underrettes om dette.

Selger og kjøper er gjensidig forpliktet til å la seg saksøke ved den domstol eller voldgiftsrett som behandler erstatningskrav mot en av dem, på grunnlag av en skade eller et tap som påstås forårsaket av det leverte gods. Det innbyrdes forhold mellom kjøper og selger skal dog alltid avgjøres ved voldgift i henhold til punkt 49.

Fritagelsesgrunner (force majeure)

45. Følgende omstendigheter skal betraktes som fritagelsesgrunner, dersom de hindrer avtalens oppfyllelse eller gjør oppfyllelsen urimelig tyngende: arbeidskonflikt og enhver annen omstendighet, når partene ikke kan råde over den, såsom brann, krig, mobilisering eller militære innkallelser av tilsvarende omfang, rekvisisjon, beslag, handels- og valutarestriksjoner, opprør og oppløp, knapphet på transportmidler, alminnelig vareknapphet, innskrenkninger i tilførselen av drivkraft, samt mangler ved leveranser fra underleverandører eller forsinkelse av slike leveranser som følge av slik omstendighet som omhandles i dette punkt.

Omstendigheter som nevnt, er bare fritagelsesgrunn dersom deres virkninger på avtalens oppfyllelse ikke kunne forutses ved inngåelsen av avtalen.

46. Det påligger den part som ønsker å påberope seg en fritagelsesgrunn som omhandlet under punkt 45, uten opphold skriftlig å underrette den annen part, såvel om hindringens inntredelse som om dens opphør.

Ved force majeure hos kjøperen skal denne dekke de omkostninger som selgeren pådrar seg for å sikre og beskytte godset.

47. Uansett hva som ellers måtte være bestemt i disse bestemmelser, kan enhver av partene heve avtalen ved skriftlig meddelelse til den annen part, dersom avtalens oppfyllelse vil bli hindret i mer enn 6 måneder av en begivenhet som nevnt i punkt 45.

Tvister. Lovvalg

48. Tvister i anledning av avtalen og alt som har sammenheng med den, skal ikke inndras under domstolsprøvelse, men skal avgjøres gjennom voldgift og i overensstemmelse med de lovregler om voldgift som gjelder i selgerens land.

49. Alle tvister som oppstår i anledning av avtalen skal bedømmes etter loven i selgerens land.